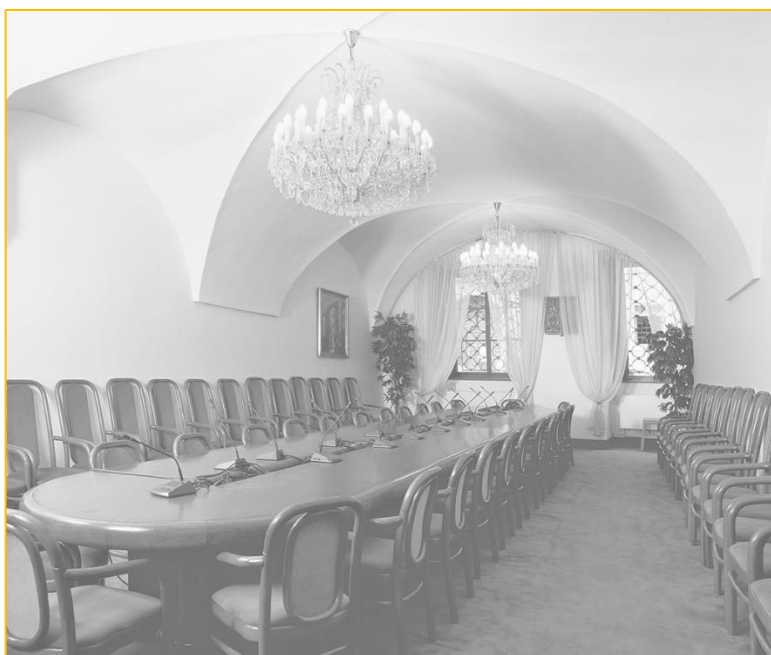

Odměna uvolněného člena zastupitelstva

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu
na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000
Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších
předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské
zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákon
č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění
pozdějších předpisů (sněmovní tisk 273),
s právem EU

Informační podklad č. 0273
září 2018
autor: Darina Nezkusilová

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: STANOVISKA
Název: Odměna uvolněného člena zastupitelstva	Typ řady: online
Autor: Nezkusilová, D.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=4
Číslo: Stanovisko č. 0273	První vydání řady: říjen 1998
Datum: září 2018	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Klíčová slova:	Zaměření: stanoviska kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU
Zastupitelstvo; Uvolněný člen zastupitelstva; Odměna člena zastupitelstva	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií

STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	

Oddělení pro evropské záležitosti

STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
---	--	---	--	---

Oddělení komunikace a vzdělávání

INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů
---	---	--	---	---

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 273), s právem EU

Úvod:

Návrh zákona zavádí právní úpravu, podle níž má uvolněný člen zastupitelstva územního samosprávného celku, který je poslancem, senátorem nebo členem vlády, obdržet odměnu pouze ve výši 0,4 násobku odměny, která by mu jinak náležela.

Stanovisko Pl:

Právo EU respektuje rozdělení pravomocí v členských státech v souladu s jejich vnitrostátními ústavními systémy. Do fungování místní a regionální samosprávy tedy právo EU nezasahuje. Tento princip vyplývá mimo jiné i z čl. 4 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii (SEU), podle něhož ctí EU rovnost členských států před Smlouvami a jejich národní identitu, která spočívá v jejich základních politických a ústavních systémech, včetně místní a regionální samosprávy. Stejně tak v Preambuli Listiny základních práv Evropské unie¹ se mimo jiné uvádí, že EU respektuje národní identitu členských států a uspořádání jejich veřejné moci na státní, regionální a místní úrovni.

Na právní úpravu obsaženou v návrhu zákona by mohlo připadat v úvahu uplatnění mezinárodněprávních závazků členských států EU přijatých v rámci Rady Evropy. Zde se jedná především o Evropskou Chartu místní samosprávy, která obsahuje pravidla, na nichž by měla být založena místní samospráva ve státech, které k ní přistoupily, a jejímž cílem bylo vytvoření podmínek pro řádné fungování místní samosprávy a pro její rozvoj. Evropská Charta místní samosprávy byla přijata dne 15. října 1985 ve Štrasburku a pro ČR vstoupila v platnost dne 1. září 1999. Evropská Charta je mezinárodněprávní instrument, který byl ratifikován všemi členskými státy EU s tím, že některé členské státy k ní mohly učinit výhrady a být tedy vázány pouze jejími vybranými odstavci, ke kterým se přihlásily.

Z hlediska navrhované právní úpravy by bylo možné považovat za relevantní čl. 7 Evropské Charty místní samosprávy, jenž stanovuje podmínky pro výkon funkce v orgánech místní samosprávy. V čl. 7 odst. 2 Evropské Charty místní samosprávy je konkrétně upraveno, že je třeba počítat s přiměřenou finanční náhradou výdajů spojených s výkonem úřadu volených členů místních orgánů, s kompenzací jejich ušlých příjmů a s odpovídajícím sociálním zabezpečením.

V ČR byla Evropská Charta místní samosprávy vyhlášena sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999 Sb. ze dne 17. srpna 1999 o Evropské chartě místní samosprávy. Podle jejího čl. 12 měla každá strana Evropské Charty místní samosprávy prohlásit, kterými jejími odstavci článků části I se cítí být vázána. Zmíněný čl. 7 odst. 2 Evropské Charty místní samosprávy nepatří mezi odstavce článků, kterými se ČR cítí být vázána, proto není nadále nezbytné se zabývat slučitelností navrhované právní úpravy s tímto jejím ustanovením.

¹ Listina základních práv Evropské unie je dostupná na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A12012P%2FTXT>

Ve vztahu k orgánům místní a regionální samosprávy je relevantní také právní úprava EU, kterou bylo zakotveno právo občanů členských států EU žijících v jiném členském státě EU, než je jejich domovský stát, volit a být volen ve volbách do zastupitelstev obcí v jejich členském státě pobytu za stejných podmínek jako jeho státní příslušníci. Volební právo občanů EU do obecních zastupitelstev vyplývá z čl. 20 odst. 2, písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) a podrobnější pravidla pro jeho výkon jsou pak stanovena směrnicí Rady 94/80/ES ze dne 19. prosince 1994, kterou se stanoví pravidla pro výkon práva volit a práva být volen v obecních volbách pro občany Unie s bydlištěm v členském státě, jehož nejsou státními příslušníky.

Orgány místní a regionální samosprávy také mohou v některých aspektech přímo spolupracovat s Evropskou komisí. Děje se tak mimo jiné v souladu se zásadou loajální spolupráce zakotvenou v čl. 4 odst. 3 SEU, podle níž se členské státy navzájem respektují a pomáhají si při plnění úkolů vyplývajících ze Smluv. Orgány místní a regionální samosprávy jsou mimo jiné důležitým partnerem Evropské komise při provádění regionální politiky EU.

Pokud se jedná o oblast odměňování, existuje na úrovni EU právní úprava týkající se rovnosti a nediskriminace v odměňování², jež se vztahuje i na odměňování zaměstnanců ve veřejných službách. Funkce člena zastupitelstva územně samosprávného celku však není vykonávána v pracovněprávním poměru. Pracovní poměr k územně samosprávnému celku nevzniká ani členu zastupitelstva, který je za účelem výkonu své funkce dlouhodobě uvolněn. Funkce člena zastupitelstva územně samosprávného celku je veřejnou funkcí³. Zákoník práce se přitom na vztahy vyplývající z výkonu veřejné funkce uplatní pouze v případě, kdy je to v něm výslovně uvedeno nebo pokud to stanoví zvláštní právní předpis⁴. Jinak se výkon funkce člena zastupitelstva řídí jednotlivými zvláštními zákony o územně samosprávných celcích⁵, které jsou k zákoníku práce ve vztahu speciality. Pokud se jedná o jiné zaměstnání člena zastupitelstva obce, je jeho funkce v zastupitelstvu překážkou v práci na straně zaměstnance, při níž zaměstnanci náleží pracovní volno v rozsahu nezbytně nutném k výkonu funkce⁶. Je-li neuvolněný člen zastupitelstva v pracovním poměru, poskytne mu jeho zaměstnavatel pracovní volno s náhradou mzdy včetně pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění. Výdaje na tyto náklady poté zaměstnavateli nahradí obec, která také určuje rozsah doby nezbytné k výkonu funkce člena zastupitelstva.

Neuvolněným členům zastupitelstva územního samosprávného celku může, ale nemusí být v souvislosti s výkonem jejich funkce poskytnuta měsíční odměna. Základní principy pro stanovení měsíční odměny členů zastupitelstva upravují příslušné zákony⁷. Poskytnutí měsíční odměny

² V primárním právu EU je výslovně zakotvena také zásada stejného odměňování mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci (čl. 157 SFEU).

³ Ve smyslu § 70 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 32 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů a § 52 odst. 1 zákona č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Podle § 5 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

⁵ § 71 až 83 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 46 až 56a zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů a § 52 až 58e zákona č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Ve smyslu § 200 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Odměňování členů zastupitelstva je upraveno v § 72 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 46 a násl. zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů a § 46 a násl. zákona č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

neuvolněným členům zastupitelstva obce schvaluje zastupitelstvo. Maximální možná výše odměny člena zastupitelstva, kterou lze zastupitelstvem schválit, je přitom s účinností od 1. ledna 2018 stanovena v příloze nařízení vlády č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků. Neuvolněný člen zastupitelstva tedy nemá v souvislosti s výkonem své funkce nárok na měsíční odměnu, pokud mu není zákonem stanoveným způsobem schválena zastupitelstvem územního samosprávného celku. Pro uvolněné členy zastupitelstva územních samosprávných celků je v příloze nařízení vlády č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků, stanovena pevná výše odměny, pro niž je rozhodující počet obyvatel dané obce.

Vzhledem k výše uvedenému lze tedy dovodit, že problematika odměňování uvolněných členů zastupitelstva není regulována právem EU a je v kompetenci členských států, tudíž je navrhovaná právní úprava slučitelná s právem EU.

Závěr:

Navržená úprava je slučitelná s právem EU.

Tento informační podklad je zpracován k uvedenému číslu sněmovního tisku a nereflektuje eventuální pozdější pozměňovací návrhy.

Materiál byl Parlamentním institutem zpracován na základě usnesení organizačního výboru Poslanecké sněmovny č. 168, II. volební období.